

گورا هونه رمه ندی شیوه کاری کورد (کورو)، گولین ژیر ئەردی نه

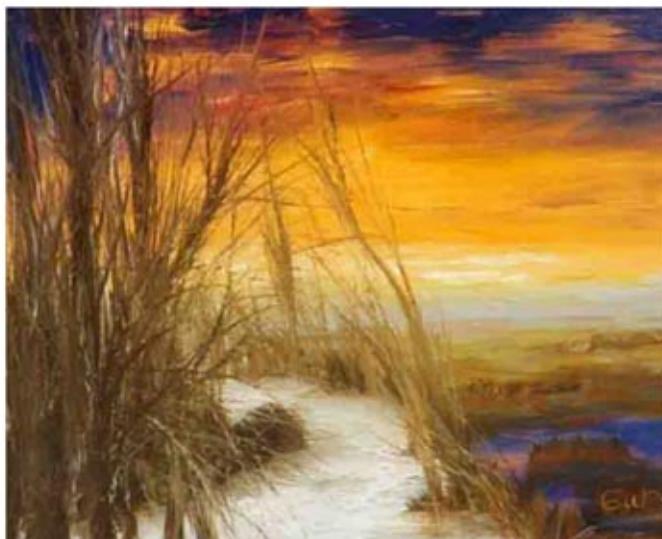
ژ نقیسینا: هوشەنگ ئوسى

بته‌نى لتابلوپىتن كوروى دىنرىت، لى دگەل قەخوارنا چايا گەرما كوردهوارى، دگەل بىنها توتنا دەشتا (موشى) و دەشتا (خوروسا) گىريدى (مېرىدىنى) دەما دنافا تلىن خوددا جگارەكى گۈندىيان بېتىجىت و بىلەكى سوتى هەلدىكتىشىت مروف دىزانتىت كا چەند خەم كوروپىن هوئەرمەند بخودرا ئانىنە دەن گورى دا. ئەو بخوه خەمگىنەكى كەقناارە گىريدى ئاخەكى برىندار و ژىبرىكى يە، رەقەندەكە بەر ب وېرانىنى، دەن خاكى دا عەفرىت و قەيسەرين شەقى ھەنە، ژ بۇ وېرانكىنى و كوشىتنا بىرەاتنان د ئەردو ئەسمانى دا، دىن دەنگىن دانە و لسىر مەرمەرى ژى خوھجهپىن ژ دەما سەقەتىي نە، بىرسىي رەنگىن ژ هەوارا بى زارىنى يە كۆ سەركىشىي دەكت و بەر ب جەھەكى نە دىيار قە دېت. داگرتى يە ژ دوو دلىن و ئىشانى، ژ نالىنا

ھون بخىر هاتن سەر گورا كورو... گورا من گورا وەيە، ھون تىدا دىازادن. بقى شىوهى شىوه کارى كورد (کورو) د ئاتىليا خودىيا ژير ئەرد دا پېشوازىي ل مىۋانان دەكت. ئەفە دەربىرىنەكە ژ گورەكى تارى و شەدائى لىزىر ئەردى، كۆ خانىيەكى بچوکە ل (تاخا كوردان) كۆ دەكەفيتە تاخى (رکن الدین) لشامى. ژ ھەزى وى يە كۆ ئەم ۋى ئاتىليا ۋى ھونه رەندى ب گورى بىناف بىكەين. دنافا ۋى كىتشانگەھى دا مروف ب بىھنەقەدانى ناكەت، لى مروف ھەست ب كەفەن دەكت، دەما چاقىن مروفى ب تىشتنى ژىھاتى و كەفەن دەكت، بەرھەمەن ھونه رى يېن بالكىش، تابلوپىتن ژ ھەموو قەبارەيان بچوک ژ ۱۰ × ۱۰ سى تاكو تابلوپىتن دىواران يېن مەزن ژ ۲ مەترى، دنافا ۋى گورى دا گولبەرۇز دىيار دىن، ھند ژى دەھەقدورا بېچايىنە ھەرودەكى د پېشوازىي دانە، د جەھەكى ۋەشارتى دا مروفى ھەمبىز دەكەن. ھەرودەسا ئەم گەلەك جورىن گولان دېبىنин وەكە: (گول شەلىر، گولىن ياسەمەن، نىركۈز و ئەرخەوانى... و گولەك ب رەنگىن زەيتى ھاتىيە رسمىرى دنافا چارچوقةكى دارى دا دىيارە، تابلوپىتن ئابىستراكت، دەربىرىنى و ھەرودەكى گەلەك تىشتنى غەرەب دەن گورى دا دەكەفەن بەرجاقين مروفى). ئەف تىشتنە ھەموو د گورا كوروپىن شىوه کاردا ژ دايىك بونە و يېن دەرقە ژى وەندانە. د نافا ۋى گورى دا دەر بىھنەكۈرتى و تارياتىا ۋى گورى مروف ناخوازىت ژى دەربكەفيت ژېھەر كۆ بىنەر نە

زاروکینی، تاڭاھەيى يېنى يال ئاسماڭى لەنداقى گوندى وى و چاڭرۇ فەگەرى يە، گوند ب جەھىلا و بو رەقەند و زاروپەكى بىسى يىن حەسەكى دەگەل سندوقىن دارى و دىتەكە باهلى دەمابۇرى، دەپەكە بازىپەت و رەش و بىن داوى دا، تاكو دەھىتە وى بازىپەت وى چجارا ژى حەز نەدەك كە بازىپەت حەسەكى يە و ژوپەت بەر ب (درباسىي) يە كە بېرەتەپەتەن وى بېرەتەن زاروکينى تىدا فەگەراندىن، پشتى دۈپەتى و ناكوكىيا دنالا مالباتى دا بەر ب شامى يە ڦىكەبۇى و لخوه دەگەرىتتەن. ھوسان سال دەرباز دبۇن وەكە كابوسەكى لىسەر سىڭى وى، لىن ھەمۇو ھېقى چاڭرۇ يە ۋەگەرى نە، د تابلوپەت وى دا رۆزەك ژ رۆزان خەنەن زاروکينى دېنە راستىكە، پشتى ۳۰ سالىن ئارامىي، خوراڭىتن و خەنەن

ستراتىن چىابى يېن خوبىن ژى دبارىت، بېرەتەپەتەن چەنگىن، ژ دۆزەھەكا خەمگىن تىن داگرتەن، ژ ھەلبەستىن شورەبى و نەنەما بارانىن پايىزان، ئەو رەسم دەكتە ژ بلەمدىا خەمان، ژ دېمەنن خرافى، ژ گۈنۈننەن سوبىن. خاندنا وى بەتەنن دەگەل روحا بىن گونەھايە، ھونەرمەندى ناڭدارى سورى (فاتح المدرس) دېتىزىت:» ھونەرمەند كرو؛ ھونەرمەندەكى بىسپىلىنە دەگەل كارى خوھ، خەبىرى دىكۈرىن ناخخوھىن يە، داشت زەۋقا بېنەرى بەر ب ئەشقا ئى ھونەرى بېت و ھەمۇپىان رازى بەكتە. تابلوپەت وى پىك تىن ژ شەواتىن لەكۈرىستانى بېرەتەپەتەن كىن لەوما دەمە مەروف تابلوپەت و دېتىزىت ھەست ب بىنە سوتىن و تىكەلىونا دوكىلىن دەكتە. لەقىرى دوو روپەن كەن ژ بېرىتەكە فەنارىزىن، ژ بەر وېزى تابلوپەت وى سەھەقكەمۇنا دەرد و ئىشىن وەلاتى وينە، و نەخوشىپەن گەلەن وى تىدا دېتىزىت. رەخنەگرى سورى (دكتور حسان موازى) دېتىزىت:» كرو چەنگىن زەيتى ب چەقوپىن بلىدانەكا توند لىسەر دارى بكاردىتىت، لىدانىن وى بېتىز، ئەو ھوندۇرى خوھ ژ بېر دەكتە و د ھەستەكە بىن ھوشى دا رەسم دەكتە جىهانا ھوندرين كەتى يە و سوز بلند دېن و د ھوندۇرى وى دا د فۇيرەن، دەربرىپەن ژ مەرۋەكى خەمگىن و تىكچوئى دەكتە، ب رېبازەكا ئەبىستراكت و دەربرىپەن د رېبا چۈپىن داھواركەر دا دوبارە دېن ژ ھېقىپەن كۈپەر ژ بېرىك چۈپىن داھرونى وى دا. لى سەرەرچاۋەن كەساتىپەن د تابلوپەت وى دا ژ بېرىك چۈپىنە و وەستىپا خودىدا دەكتەن، خەم و نەخوشىپەن داگرتىن، ھەرەكى ژ دىياردا سوتىن ژ ئەشكەنچا د گورى دا. كروپى ئاسان و نازك: يىن تىز و لەرزوک، لىدانىن ھوندرين و رەشپىنى و دوو دلىي دا، دىسان خودى شىيانىن ئافاراندىن دەربرىپەنەكا خورتە د ۋىيانى دا و د رىاليتەتە د ھەمۇو ھويىكاري و پىدىقىياتىپەن تابلوى دا، د شارەزايىپەن دەست ئەرم و چەنگىن دا، ژ پىكھاتىن خەيالەكا خەمگىن، پىچەوانەبۇن و وەرگىتران روحىتە وى، پەنگ لبا وى دېپەتى كىيانەوەرەكى دېنە، دېپەتى كە بىن گونەھدا تابلوپەت وى رىاليتەكە ۋىندا دەپەتىن ب لىدانىن خەم و نەخوشىپەن ۋى بېرەتەپەتەن بېرىندا ژ ئەفينا زاروکينى. رەخنەگرى سورى (غازى عانى ماراتون) دېتىزىت:» خەونا وى يامەزىن ئەوە، دەمە زاروپەكى بچۈك د قىانَا دەشتىن گوندان دا ژى بدور دەھقىت و بېرەتەپەتەن خوھ تىدا دەھقىت دەگەل خەنەن

روژى دشون، زهري لهنداقى داوايا لاشان، مروف ئى ودكە غومامەكى ل پشت رەشاتى يا ئى هىزرا روناهىيى دەردكەفىت، شكلەن ئىك جودا ئى خۇدەشكۈبۈنا بەرى ئاقابۇنا روژى تىن دروستكىن. تابلوپىتن وى سروشتنەكە ئى خەوى رادبىت، ئى هەلاتنا ئەلندى سېيدان، پارچەنە ئى بەحەشتى دەشتىن گوندى وى دا كۆ بىرەھەتى تىدا دنفيت و دگەل دەنكى روباران و شەقىن باكور يىتن خەمگىن د نفىت. پرسا كۆ ئى هوئەرمەند كورۇي تى كىن ئەوه چما سوتۇن و ئاڭرى د تابلوپىتن تەدا زالە؟ دېھرسقى دا بېتىت: «ئەز د تابلوپىتن خۇددا گولىن بوهارى و روبار و بالىندا ئى رەسم دكەم، لى ئاڭرى د دەستپىكى دا ئەۋەت گولىن بوهارا وەلاتى من ئى بىن باھر بىن و خەونىن مە يىن زاروکىنىيى جارەك دى بېير دېنىت و جەو بېھەنلىنىن ئىيانى ب تازادى و ئاشتى بېزىن، ھەرودسا ھەبۇنا قەگەرا ئاڭرى د تابلوپىتن من دا پەيوەندى يەكا نەمرە دنافبەرا كوردا و ئاڭرى دا ئى بەر كۆ ئەز كوردم ئاڭرى ھەرددەم دگەل مەندىا». ھەرودسا لىسەر گوندى خۇدە دېتىت: «ئەز گەلەك ئى گوندى خۇدە حەز دكەم، ئەز نە خوددىيى ناسنامەكاكى سوري مە، ئى بەر كۆ ئەز ئى كوردىم گونەھكارم، ئەز ئەسفەر و نەيىساندىن نافىن زاروپىتن من بىن بەھر كريمه، لى ئەھەن تكارن من ئى تابلوپىتن من دور بکەن، ئى بەر كۆ ئىيمزا من لىسەر تابلوپىانە و ئەھەن زاروپىتن مەن دگەل من سەھەرى دكەن و تابلوپىتن من پاسپورتا من و ناسناما وەلاتى منه، ھەمۇ ئىتقاران ئەز ل جادەو كولانىن شامى دىگەرېيم لى ئەز تازادىا خۇد بەتەنى د فى گورى دا دېيىنم». چما دنافا خەمگىنىيى دا گولىن رەنگىن رەسم دكەت؟ ئى بو فى بەرسقى ئى دېتىت: «ئەرى تىشەك د جىبهانى دا ئى گولا جوانتر ھەي...؟ گول وەختەكە ئى دەربىرىنى، ئى ھەستىن مەروقىي يىتن ھوندرىن، مەروقى نەخودش گولا وەردگەرتى، بوك و زافا ب گولا تىنە خەملاندىن، ئەقىندار گولى پىتشىشى ئەقىندارا خۇد دكەن، مەروقى مرى ئى گورا وى بگولا تى خەملاندىن، ج ئى زىددەت ھەي؟». لەقىرى دنافبەرا ئاڭرى و گولا و باران و ھافىنا وەلاتى من دا، باكورى سورىي كۆ وى ئى رەنگىن فى ھەرىمى دەست پىن كريمه زىددە ئاوازىن كوردى د سەمايەكاكى تىز ئى خەم و غەرېبىن ئى بەفران چىايىن كوردىستانى، ئى ئاسمان و دەنگىن خۇدزاين ب رەنگىن تىزى هيقى ئىندار دېيت.

دگەل قەدەرى بى رېقىنگەك و ھەمۇ خەونىن زاروکىنىيى دگەل چانتىكا رەنگان و پىچانەكا روناهىيى بەر ب فروتنا تابلوپىان و گەھەشتىنا روژانەيىن ئىيى داۋىن، تابلو لبا (كروى) مانا خەونىن وى يە، روبەرەكە ئى هيقىان، ئۇقانەكە ئى بۇ ھەۋەتىنى، بانەكى لەرزوکە ئى روناهىيى، رەنگىن وى سەمايىن دكەن، ئى چاقەرېبۇنا ھەلاتنا روژى لىسەر لاشى ئى دىمەننى يەكى، ھەيف سەرابەكە ئى بېرۇزىن، دەردۇرا سەرەچاقىن دەستپىكىء يە وەكە سەرەچاقىن وى خەمگىنە وەكە خەمەن وى، دورپىچكىرىھ ئى خۇدەناسەكى خەمگىن خەونىن ئەل ئاسمانى دېبىنەت، د تابلوپىتن وى دا ئەلند مايە روناهىيەك دگەل رەنگان تىكەل بويە لىسەر لاشەكى پىرتەقالى ئى خەونىن شىنەكى دەركەتى، شوشتنى رويسىيەكا لىسەر غافلېبونى، دىمەن بخەمگىنى خاترى ئى دخوازىت، تابلوپىتن وى بېرەتتىن جوانى د ھەلبۇنى دا و گەشبوна دياردىن روناهىيى د خوشتىقى شەقى دا. گورەپانىن خەونىن ئى لاشان پىكھاتى، بوكىن خۇد ب بلندېبۇنا سوراتىا

